

Zločin u Dalju IV

Izještaji s praćenja trećeg (drugog ponovljenog) suđenja

22. prosinca 2010. godine – otvaranje glavne rasprave, početak dokaznog postupka

Postupak su pratili: Veselinka Kastratović, monitorica Centra za mir, nenasilje i ljudska prava iz Osijeka, Biljana Alavanja i Đuro Ivković, promatrači OSCE iz Zagreba, novinarka „Glasa Slavonije“, rodbina optuženika

Nakon što je utvrdio nazočnost stranaka i sudionika postupka **Predsjednik vijeća** otvorio je glavnu raspravu, utvrdio istovjetnost optuženika.

Zamjenik ŽDO iz Osijeka pročitao je optužnicu ŽDO iz Osijeka br. K-DO-52/08 od 4. studenoga 2008. godine, izmijenjena 31. ožujka 2010. godine.

Nakon što je Predsjednik vijeća upoznao s njegovim pravima, **opt. Čedo Jović** je rekao da je razumio što mu se stavlja na teret, da se ne smatra krivim. Svoju obranu iznijet će u nazočnosti svoga branitelja na kraju dokaznog postupka.

DOKAZNI POSTUPAK:

Svjedok Slavko Kit (vojni umirovljenik), predložen od branitelja

Svjedok je sudu predstavio svoju vojnu naobrazbu: završio je vojnu gimnaziju 1976. godine, potom Tehničku vojnu akademiju na kojoj je diplomirao 1982. godine. Prvu službu je imao u Mostaru, gdje je radio u radionici srednjeg remonta, a nakon toga u pozadinskom organu Komande garnizona. U službu organa bezbjednosti bivše JNA prešao je 1985. godine. U službi organa bezbjednosti radio je u Osijeku, završio je petomjesečni tečaj oficira bezbjednosti u Pančevu. U Osijeku je radio 3 godine u Komandi XII divizije i u Upravi tehničke baze, na operativnom pokrivanju intendantske baze u Osijeku. Od siječnja 1989. godine razriješen na vlastiti zahtjev, premješten je u Komandu vojne oblasti u Bijeljini, postao je načelnik tehničke službe. U lipnju 1991. godine podnio je zahtjev za prestanak službe u bivšoj JNA, odakle je otišao 26. srpnja 1991. godine u činu kapetana I klase. Od tada je radio na ustrojstvu ZNG, koji je kasnije prešao u Hrvatsku vojsku. Čin pukovnika dobio je 1993. godine. U HV je u prvo vrijeme radio kao načelnik tehničke službe Regionalnog kriznog stožera za Slavoniju i Baranju, od rujna 1991. godine je radio u Zapovjedništvu Operativne zone Osijek, na poslovima sigurnosti i to do 1996. godine kada je preživio infarkt miokarda. Umirovljen je u činu pukovnika HV 1999. godine. Upoznat je s vojnim ustrojem i poznaje način zapovijedanja vojnom policijom u bivšoj JNA. U bivšoj JNA vojna policija je bila u sastavu jedinica, pod Generalštabom bivše JNA, a u HV je vojna policija pod jurisdikcijom MORH-a.

Poslovi vojne bezbjednosti bili su u sastavu službi u bivšoj JNA. Službe su imale svoje izvršne organe i prema njima su imali rukovodeću ulogu. Službe bivše JNA su bile spona između komandanta postrojbe i izvršnog organa – niže postrojbe u sastavu više postrojbe u sklopu koje je djelovala ta služba. Svjedoku je branitelj predočio shemu sastava 35. slavonske brigade tzv. Vojske Republike Srpske Krajine, koju je po sjećanju sačinio opt. Čedo Jović. Svjedok je rekao da prikazani ustroj brigade prikazan na shemi odgovara organizaciji brigade kako je to bilo u bivšoj JNA. Na desnoj strani sheme prikazan je pomoćnik komandanta za pozadinu i intendantski vod, tehnički vod, saobraćajno odjeljenje i radna jedinica, organizirano kao pozadinska četa u postrojbi višeg ranga. U konkretnom slučaju radi se o brigadi, gdje je pozadinska četa bila povezana s komandantom brigade, komandir pozadinske čete bio je direktno podređen komandantu brigade. Ustroj odgovara organizaciji iz 1987. godine. Lijevi dio sheme korektno je postavljen, komandiri odnosno komandanti bataljuna direktno su bili podređeni komandantu brigade. Kao spona između komandanta brigade i tih

komandira odnosno komandanata bataljuna bio je načelnik štaba koji je ujedno bio i zamjenik komandanta brigade. Na njega je bio vezan personalni organ. Srednji dio sheme korektno je sačinjen jer su svi načelnici bili naslonjeni na načelnika štaba.

Svjedok je rekao da bi se u postojeću shemu moglo dodati u desni dio sheme načelnici službi i to: tehničke, intendantske i saobraćajne. Isprekidanom linijom bi trebalo spojiti načelnika bezbjednosti, tj. organa bezbjednosti i vod vojne policije, te s izviđačkim vodom ukoliko se radilo o istoj osobi koja je bila određena i za poslove bezbjednosti i za obavještajne poslove, jer je takva varijanta i postojala u postrojbama nižeg ranga gdje nije bilo posebnog načelnika obavještajnog organa. To su bile „R“ ili pričuvne jedinice.

Svjedoku je pročitana sadržaj glave II točka 12. Pravila službe vojne policije oružanih snaga SFRJ. S obzirom na sadržaj te točke, prevedeno na shematski prikaz 35. slavonske brigade tzv. Vojske Republike Srpske Krajine, neposredni zapovjednik vodu vojne policije je komandir voda vojne policije, a njemu je nadređen komandant brigade. Komandir voda vojne policije je odgovoran za svakog pripadnika njegove postrojbe, za svakog vojnog policajca u toj postrojbi.

Svjedoku je pročitana sadržaj glave II točke 13. Pravila službe vojne policije oružanih snaga SFRJ. Rekao je da se u praksi događalo slijedeće: da komandant brigade ne bi imao previše brige oko svake, pa i najmanje postrojbe, prešutno se odobrilo organu bezbjednosti da zapovijeda, osim što rukovodi, postrojbom, ali je to uvijek bilo usmeno. Pisane naredbe vojnoj policiji pripremao je organ bezbjednosti, a potpisivao je komandant jedinice, u ovom slučaju brigade. Rukovođenje vodom vojne policije od strane starješine organa bezbjednosti u stručnom pogledu bi značilo stalnu izobrazbu pripadnika postrojbe – jedinice, dakle, njihovo usavršavanje, pomaganje u određivanju prioriteta u izvršenju zadataka postrojbe kao i načinu izvršenja tih zadataka. Starješina organa bezbjednosti je bio odgovoran komandantu brigade za borbenu gotovost postrojbe vojne policije. Organ bezbjednosti je bio taj koji je ili sam pisao naređenja uz upotrebu vojne policije ili je u izradi istih sudjelovao sa načelnikom stožera, načelnikom štaba, odnosno sa njegovim pomoćnikom za operativno nastavne poslove. Ovu naredbu potpisuje komandant brigade i njegovim potpisom naredba postaje pravovaljana i po njoj komandir voda vojne policije mora postupati. Davanje ovlasti komandanta brigade načelniku bezbjednosti da može neposredno izdavati zapovijedi postrojbi vojne policije ničim nije bilo propisano.

Za propust pripadnika voda vojne policije u prvom redu odgovoran je zapovjednik odjeljenja, onda zapovjednik voda. Ako je propust napravio komandir voda vojne policije u tom slučaju odgovoran je komandant brigade kojemu je odgovoran i organ bezbjednosti koji u okviru svojih ovlasti taj propust nije uočio. Propust pripadnika vojne policije u prvom redu, u formalnom smislu, obveza je najprije komandira odjeljenja, odnosno voda. On o propustu vojnog policajca istovremeno izvještava i komandanta brigade i načelnika bezbjednosti. Po usmenom nalogu, tj. naredbi komandanta brigade na raport bi se moglo pozvati i pripadnika vojne policije koji je propust počinio, njegova zapovjednika, a raportu bi svakako trebao nazočiti i načelnik bezbjednosti.

U formalnom smislu načelnik bezbjednosti nema zapovjednu ulogu u konkretnoj brigadi kao ni u bilo kojoj drugoj postrojbi. Prema prikazanoj shemi njemu je neposredno nadređen komandant brigade, a u stručnom smislu načelniku bezbjednosti brigade nadređen je organ bezbjednosti više postrojbe, u konkretnom slučaju XI korpusa tzv. Vojske Republike Srpske Krajine. Kažnjavanje pripadnika vojne policije provodi komandir voda vojne policije u skladu sa svojim ovlastima. Ako komandir voda nema ovlasti za neko teže kažnjavanje izvješćuje komandanta brigade i preko načelnika organa bezbjednosti predlaže komandantu brigade takvo kažnjavanje.

Ako je načelnik bezbjednosti o propustu vojnog policajca ili komandira voda vojne policije izvijestio komandanta brigade i u stručnom smislu nadređenog organa bezbjednosti, djelomično je izvršio svoju obvezu. Organ bezbjednosti osim prijave propusta predlaže i odgovarajuće mjere postupanja protiv počinitelja propusta. Ako su ispunjeni uvjeti organ bezbjednosti može i lišiti slobode

osobu koja je propust učinila, te ga žurno prepratiti nadležnom vojnom tužitelju. Organ bezbjednosti u obvezi je procijeniti konkretnu situaciju i po svojoj procjeni predložiti određeno postupanje.

Ako je djelatnošću vojne policije stradala civilna osoba, a načelnik organa bezbjednosti u brigadi o tom stradavanju izvijesti civilnu policiju i civilnog istražnog suca, svjedok misli da je organ bezbjednosti postupio korektno. No, i takvo postupanje načelnik bezbjednosti morao je dogovoriti sa svojim neposredno nadređenim organom bezbjednosti u korpusu.

Svjedok je rekao da su organi bezbjednosti bivše JNA na određeni način bili „svijet za sebe“, komandanti postrojbi su se vrlo nevoljko petljali u rad organa bezbjednosti u sklopu njihovih postrojbi. Primarna zadaća organa bezbjednosti bila je kontraobavještajni rad prema postrojbi uz primjenu određenih metoda i sredstava rada koje nisu bile poznate komandantu brigade. Organ bezbjednosti nije imao formalno pravo zapovijedati, to su organi bezbjednosti radili usmeno, i u tom pravcu je postojalo i usmeno odobrenje komandanta brigade. To su iskustva svjedoka dok je radio u bivšoj JNA.

Za slučaj da je neka osoba mobilizirana u neku vojnu postrojbu na način da je dobila mobilizacijski poziv, ako je nosila odoru, ako je imala formacijsko mjesto u sklopu postrojbe i ako je to propisano formacijom postrojbe, tada ta osoba ima status vojne osobe.

Pojmovi rukovođenje u stručnom smislu i komandiranje odnosno zapovijedanje su sasvim različiti pojmovi.

Rukovođenje u stručnom smislu obuhvaća niz aktivnosti od značaja za što bolju borbenu gotovost postrojbe, a obuhvaćala je između ostalog planiranje radnji koje treba poduzimati na mjesečnom ili dužem periodu u smislu izobrazbe, poboljšavanja uvjeta za rad postrojbe, opremanje postrojbe materijalno tehničkim sredstvima, te predlaganje komandantu postrojbe odgovarajućeg i najboljeg načina uporabe postrojbe kojoj je osoba taktički nositelj.

Komandiranje odnosno zapovijedanje je praktično direktna linija neposrednog zapovijedanja postrojbom, neposredno provođenje u djelo radnji i svega onoga što je planirano u procesu rukovođenja u stručnom smislu.

Pojam rodovi podrazumijeva postrojbe koje neposredno izvršavaju borbene zadaće, pa tako imamo pješadija, inženjerija, artiljerija. Pojam službe podrazumijeva pomoć da te borbene postrojbe izvršavaju svoje borbene zadaće, kao što su intendant, tehnički dio, prometni dio i sl. Svaki od načelnika roda ili službe rukovodi tim izvršnim postrojbama i dužan je voditi računa o borbenoj gotovosti postrojbi kojoj je on na čelu u stručnom pogledu. U tom smislu je i služba bezbjednosti u odnosu prema rukovođenju u stručnom smislu vojne policije, a ujedno je i taktički nositelj funkcioniranja vojne policije. U formalnom smislu, s obzirom na sadržaj Pravila službe koja su predočena, svjedok je rekao da načelnik bezbjednosti u postrojbi nema pravo zapovijedanja, međutim u stvarnosti je to drugačije i u stvarnosti je svaki načelnik roda ili službe praktično „gazda“ za postrojbu kojom rukovodi u stručnom smislu. Načelnici sudjeluju u izradi naredbi, načelnik bezbjednosti u izradi naredbi za uporabu vojne policije. Tu naredbu potpisuje komandant brigade, a načelnik bezbjednosti usmeno zapovijeda i njega se sluša.

Načelnik bezbjednosti u brigadi bi trebao biti u blizini komandatna brigade, jer ga komandant često treba u obavljanju svojih dužnosti. Tako je i u ostalim jedinicama, korpusu, diviziji. Ako prostorne mogućnosti to ne dopuštaju, a u ratu je bilo takvih situacija, organ bezbjednosti ne mora biti u istom objektu gdje se nalazi komandant brigade ali se nalazi u blizini toga mjesta.

Novo ročište za glavnu raspravu zakazano je za **18. siječnja 2011. godine u 9.00 sati.**

18. siječnja 2011. – nastavak dokaznog postupka

Postupak su pratili: Mladen Stojanović, Centar za mir, nenasilje i ljudska prava Osijek, Đuro Ivković, Ured OSCE-a u Zagrebu, osoba iz Konzulata Republike Srbije u Vukovaru, obitelj optuženog

Na današnju raspravu iz lepoplavske kaznionice dovedeni su svjedoci Miodrag Kikanović i Radovan Krstinić, koji se nalaze na odsluženju kazne zatvora kao direktni počinitelji kaznenog djela za koje se, po zapovjednog odgovornosti, u ovome postupku tereti optuženog Čedu Jovića. Na raspravu je pristupio i pozvani svjedok Goran Savić.

Svjedočenje Gorana Savića

Predsjednik Vijeća svjedoka je ukratko upoznao sa predmetom postupka.

Svjedok je izjavio da nema saznanja o smtnom stradavanju Antuna Kundića. Rekao je da se ne bi izlagao opasnostima, da ne zna ništa te da je otac četvoro djece.

Na pitanja branitelja optuženog izjavio je da je 1995. godine bio na odsluženju vojnog roka. Vojsku je služio u Zrenjaninu, potom u Vukovaru pa u Dalju. Iz Zrenjanina je u Vukovar došao u rujnu 1995. godine. U Dalju je bio smješten u komandi, koja se nalazila u Šajberovoj kući. Vojnu knjižicu iz navedenog razdoblja ne posjeduje.

Na daljnje pitanje branitelja optuženog izjavio je da poznaje Tomislava Hajdukovića. Nakon što mu je branitelj optuženog rekao da je Tomislav Hajduković izjavio da je od njega (svjedoka Gorana Savića) čuo da je vidio događaj sa Antunom Kundićem, svjedok je izjavio da o tome sa Tomislavom Hajdukovićem nije pričao.

Branitelj optuženog Jovića **predložio je suočenje** svjedoka Tomislava Hajdukovića i svjedoka Gorana Savića.

Svjedočenje Miodraga Kikanovića - *nalazi se na odsluženju zatvorske kazne zbog pravomoćne osude na 6 godina i 6 mjeseci zatvora zbog direktnog počinjenja kaznenog djela za koje se, u ovome postupku, tereti opt. Jovića*

Svjedok je izjavio da je njemu, dok se nalazio u vojnoj policiji, predpostavljeni bio Novak Simić. U Šajberovoj kući, u kojoj je bila smještena komanda i u kojoj je vojna policija samo davala osiguranje, vidao je i opt. Jovića, no nikada od Novaka Simića nije čuo da bi Simiću bio pretpostavljen Jović. Poznato mu je da je Simiću naređenja davao Stojan Pralica.

Poznato mu je da je Antun Kundić bio u radnom vodu, kojim su zapovijedali Agić i Ristić. Radni vod bio je dio pozadinske jedinice, kojom je zapovjedao major Milovan Petrović.

Poznaje Gorana Savića. Savić je bio u vojnoj policiji 1995. godine, točnije ondje je bio na dosluženju vojnog roka. Nije mu točno poznato od kojeg je mjeseca 1995. godine Savić bio u vojnoj policiji.

Kritičnog dana, 03. svibnja 1995., radio je na prijavnici u Šajberovoj kući. Sjeća se da je Kundić doveden oko 11,00 sati. Kad je Kundić doveden, ondje su se nalazili on, Simić i Krstinić. On (svjedok Kikanović) u Šajberovoj se kući nalazio do 14,00 sati, kada je otišao svojoj kući. Ne sjeća se da je toga dana ondje bio prisutan i Goran Savić. Također se ne sjeća da je toga dana u Šajberovu kuću dolazila Hitna pomoć ili da je ondje vršen nekakav očevid. Ne isključuje mogućnost da se to dogodilo nakon što je završio svoju smjenu i otišao kući.

Ne sjeća se kada je točno čuo da je Kundić preminuo. No sjeća se da je dan nakon što je Kundić doveden u Šajberovu kuću išao u policiju dati iskaz o Kundićevom stradavanju. Tada je u policiji govorio samo o Kundićevom dovoženju u Šajberovu kuću. Ispitivan je i o Kundićevom stradavanju,

no o tome nije imao nikakvih saznanja. Nakon što je dao izjavu u policiji nije vođen nikakav daljnji postupak. Misli da je iskaz u policiji dao i Novak Simić.

Pozat mu je Radoslav Popović, zet Antuna Kundića. Popović je za vrijeme rata bio u Arkanovoj postrojbi, a potom je jedno vrijeme radio u hrvatskoj pograničnoj policiji. Čuo je da Kundić i Popović nisu bili u dobrim odnosima.

Nakon što mu je predsjednik Vijeća predočio dio obrane opt. Čede Jovića, u kojemu je opt. Jović rekao da su mu došli vojni policajci i rekli da su napravili „pizdariju“ - pretukli nekog čovjeka koji im je rekao da će proći kao ljudi iz zapadne Slavonije, te da su mu to mogli reći Simić, Kikanović, Krstinić ili Vučićević, svjedok je rekao da o tome nema nikakvih saznanja.

Svjedočenje Radovana Krstinića - nalazi se na odsluženju zatvorske kazne zbog pravomoćne osude na 5 godina zatvora zbog direktnog počinjenja kaznenog djela za koje se, u ovome postupku, tereti opt. Jovića

Svjedok je izjavio da je 1995. godine radio u vojnoj policiji. Radio je isključivo kao portir. Zapovjednik mu je bio Novak Simić, a Simiću je zapovjednik bio Stojan Pralica. Vojna policija je bila stacionirana u Šajberovoj kući, a ondje se nalazio i Pralica.

Opt. Čedo Jović bio je načelnik bezbjednosti. Nikada nije čuo da Jović nekome izdaje zapovjedi.

Bio je na portirnici kada su Agić, Ristić i vozač Boro Vučković dovezli Antuna Kundića. Dovezli su ga na kamionu. Vidio je da Kundić na glavi ima nekakvu plavu „fleku“. Svjedok je Kundića pitao što mu je bilo, na što mu je ovaj odgovorio da je pao sa kamiona.

Nakon dovoženja Kundića Ristić i Agić otišli su (pretpostavlja) do komandira Pralice, gdje su se zadržali 10-ak minuta, a potom su zajedno sa Vučkovićem otišli iz Šajberove kuće. Prethodno su Kundića predali Novaku Simiću.

Simić je Kundića odveo u prostoriju za ispitivanje. Sa prijavnice, u kojoj se nalazio, čuo je da Simić galami pa je otišao vidjeti što se događa. Vidio je da Simić u prostoriji u kojoj je ispitivao Kundića udara Kundiću nekoliko šamara. Pitao je Simića zašto tuče čovjeka, na što mu je Simić rekao: „Na svoje radno mjesto. Gubi se.“ Dva do tri metra od prostorije u kojoj je Simić ispitivao i šamarao Kundića stajao je Miodrag Kikanović. Svjedok je rekao da nije istina, kako je ranije rekao, da je i Kikanović udarao Kundića. Sada je rekao da je tako iskazivao jer ga je na to prisilila policija. Rekao je da su ga u policiji svlačili do pasa te ga gurali u ormar. To je rekao i svojoj odvjetnici Margareti Krivić, koja mu je rekla da to može reći na sudu.

Nadalje, svjedok je izjavio da je kritičnoga dana u Šajberovoj kući bio do 18,00 sati. Rekao je da se do tada ondje nalazio i Kikanović. Petnaestak minuta ranije nosio je Kundiću večeru, no Kundić nije mogao jesti. Svjedok je vratio porciju u kuhinju te otišao svojoj kući.

Izjavio je da su se u vojnoj policiji, u vrijeme kada je Antun Kundić dovežen, osim Simića i njega nalazili i Nenad Arsenić, Miodrag Kikanović, Radovan Viljanac, Kićo Vranešević i Zoran Vučićević.

Nadalje je izjavio da je sljedećih dana, po zapovjedi Novaka Simića, bio u Sarvašu, a kada se nakon 3 dana vratio u Dalj čuo je da je Kundić preminuo u Vukovaru.

4-5 dana od dana kada je Kundić dovežen u Šajberovu kuću svjedok je išao u policiju dati iskaz o stradavanju Kundića. Misli da su iskaze dali i Kikanović, Vučićević, Simić, Ristić, Petrović i Agić.

Izjavio je da pozaje Gorana Savića, koji je 1995. godine bio mlad vojnik. Misli da je u svibnju bio u Šajberovoj kući no ne sjeća se da ga je ondje vidio i kritičnog dana. Rekao je da ga je Savić „nevinog

strpao u zatvor“, tako što je u postupku koji se vodio protiv njega, Simića i Kikanovića bio zaštićeni svjedok te lažno iskazivao. Svjedok smatra da Savić zbog toga mora odgovarati.

Nakon što mu je predsjednik Vijeća predočio dio obrane opt. Čede Jovića, u kojemu je opt. Jović rekao da su mu došli vojni policajci i rekli da su napravili „pizdariju“ - pretukli nekog čovjeka koji im je rekao da će proći kao Srbi iz zapadne Slavonije, te da su mu to mogli reći Simić, Kikanović, Krstinić ili Vučićević, svjedok je rekao da nikoga o tako nečemu nije obavještavao.

Glavna rasprava bit će nastavljena **20. siječnja 2011. u 9,00 sati**, kada je predviđeno ispitivanje svjedoka Slavka Teofilovića.

20. siječnja 2011. godine – nastavak dokaznog postupka

Postupak su pratili: Mladen Stojanović, Centar za mir, nenasilje i ljudska prava Osijek, Đuro Ivković, Ured OEES-a u Zagrebu, obitelj optuženog

Svjedočenje Slavka Teofilovića

Svjedok je rekao je da mu ime Antun Kundić nije poznato.

Izjavio je da je u svibnju 1995. godine radio kao sudac Opštinskog suda u Vukovaru. U to su vrijeme suci navedenog suda tijekom dežurstava radili i kao istražni suci, a samim time izlazili su i na očevide.

Nakon što mu je predsjednik Vijeća predočio dio spisa koji je priklopljen spisu ovoga predmeta, a radi se o spisu iz predmeta Krz-42/07, označen kao Kir 210/00 protiv NN počinitelja, koji se odnosi na dopis istražnog suca, zapisnik o uviđaju od 04. svibnja 1995. i naredbu za obdukciju od 04. svibnja 1995., svjedok je izjavio da je gotovo siguran da je navedene dokumente on potpisao, no da se događaja povodom kojeg su sačinjeni navedeni akti ne sjeća.

Na posebne upite branitelja optuženog svjedok je izjavio da je Gordana Skeledžija Šijakov 1995. radila kao sutkinja Opštinskog suda u Vukovaru, i to kao građanska sutkinja, no da su svi suci za vrijeme dežurstva obavljali i poslove istražnog suca.

Izjavio je da je predmetna dokumentacija (zapisnik o uviđaju i obdukcijski nalaz i mišljenje) dostavljena Okružnom javnom tužilaštvu u Belom Manastiru, s obzirom da se radilo o kaznenom djelu iz nadležnosti navedenog suda. Naime, u kritično vrijeme u Vukovaru nije postojao Okružni sud, no zbog otežane prometne komunikacije odlukom predsjednika Okružnog suda u Belom Manastiru i suci Opštinskog suda u Vukovaru obavljali su istražne radnje.

Nije mu poznato kako je predmet razrješen, jer se nije radilo o predmetu iz nadležnosti Opštinskog suda, tako da sa tim predmetom više nije bio u doticaju. Obavio je svoj posao i više nije radio na tom predmetu.

Na pitanje branitelja izjavio je da mu je poznato da je Opštinski javni tužitelj u Vukovaru u kritično vrijeme bio Grujo Amidžić. Poznato mu je i da je jedna od zamjenika Opštinskog javnog tužioca bila danas pokojna Jovanka Mihajlović.

Poznato mu je da je tijekom mirne reintegracije došlo do primopredaje nezavršenih predmeta Opštinskog suda u Vukovaru kao i predmeta Okružnog suda u Belom Manastiru, no on nije sudjelovao u primopredaji.

Glavna rasprava nastaviti će se **02. veljače 2011. godine sa početkom u 09,00 sati.**

Putem video veze ispitat će se svjedoci Gordana Skeledžija Šijakov, Dušan Grahovac i Dušan Lončar.

2. veljače 2011. godine – nastavak dokaznog postupka

Postupak su pratili: Veselinka Kastratović, monitorica Centra za mir, nenasilje i ljudska prava iz Osijeka i Đuro Ivković, promatrač OSCE iz Zagreba, rodbina i prijatelji optuženika

Video vezom saslušani su svjedoci koji su se nalazili u prostorijama Višeg suda u Beogradu.

Svjedokinja Gordana Skeledžija Šijakov

U kritično vrijeme bila je sudac Opštinskog suda u Vukovaru, radila je na građanskim stvarima. U sudu je bilo malo sudaca stoga su i suci građanskog odjela bili u obvezi izlaziti na uviđaj.

O kritičnom događaju, zlostavljanju i ubijanju pokojnog Antuna Kundića svjedokinja nema saznanja, nije bio njezin predmet. Za događaj je saznala pročitavši rješenje Vrhovnog suda Republike Hrvatske, u kome je vidjela da je bila na obdukciji. Nije joj poznato zašto je bila na obdukciji, pretpostavlja da je zamijenila istražnog suca Teofilovića, koji je bio spriječen. Postojala je jedna uputa Ministarstva pravosuđa po kojoj su u slučaju sumnjivih smrti na obdukciji morali nazočiti istražni suci.

Na upit branitelja optuženika svjedokinja je rekla da se sjeća Jovanke Mihajlović, da je ista bila zaposlena u Općinskom javnom tužilaštvu u Vukovaru. Svjedokinja se sjeća da je netko iz Tužilaštva bio na obdukciji, ali ne tko je bio. Sjeća se imena Stojan Alapović. Na daljnji upit branitelja glede postupanja nakon završenog uviđaja, svjedokinja je rekla da se zapisnik o uviđaju dostavljao nadležnom općinskom javnom tužitelju, jedan primjerak zapisnika se ostavljao u sudu u spis. Nakon toga je nadležni općinski tužitelj predlagao izvođenje drugih radnji ako je mislio da je to potrebno. Što se tiče konkretnog predmeta svjedokinja ne zna je li na tom predmetu nadalje rađeno, nitko o tome nije izvješćivao.

Svjedok Dušan Grahovac

Rekao je da je od veljače 1993. do 25. kolovoza 1995. godine bio načelnik za sigurnost 11. slavonsko-baranjskog korpusa. Opt. Čedo Jović bio je načelnik sigurnosti u 35. slavonskoj brigadi smještene u Dalju. Svjedok je optuženiku bio nadređen.

Što se tiče kritičnog događaja, stradanja Antuna Kundića dana 3. svibnja 1995. godine, svjedok je rekao da ga je optuženik izvijestio u poslijepodnevnim satima telefonom. Sutradan mu je poslao i službenu zabilješku o tom slučaju. Izvijestio ga je koje mjere je poduzeo. Svjedok je rekao da zna da je optuženik tražio intervenciju vojne policije da bi se izvršio uviđaj, o tom slučaju je izvijestio i zapovjednika brigade, pozvao je hitnu pomoć. Svjedok je tražio da na lice mjesta izade Milan Maljković, kriminalistički tehničar koji je radio uviđaj, izvijestio je civilnu policiju i istražnog suca o tom slučaju, kao i načelnika sigurnosti u Kninu. Dokumentacija o tom slučaju je postojala, poslana je u štab u Knin, a gdje se nalazi arhiva svjedoku nije poznato.

Odgovarajući na pitanje svjedok je rekao da je optuženik trebao poduzeti mjere da počinitelji zločina budu prisutni kada dođu istražni organi. Poduzeo je mjere da se osigura lice mjesta, zbog tragova. Rekao je da optuženik nije imao ovlasti zatvoriti niti kažnjavati počinitelje.

Na upite branitelja svjedok je rekao da je zapovjednik vojne policije u 35. brigadi bio komandant voda čijeg se imena ne sjeća. Komandant 35. slavonske brigade bio je potpukovnik Stojan Pralica, koji je

bio nadređen vodu vojne policije. Načelnik sigurnosti u brigadi nije imao nikakvu zapovjednu (komandnu) ulogu. Pojam „stručno rukovođenje vojnom policijom“ obuhvaćalo je stručno usavršavanje, kompletnu logistiku u smislu osiguravanja potrebnih materijalnih i tehničkih sredstava za rad vojne policije te stručnu obuku vojne policije. Načelnik sigurnosti u brigadi može komandantu brigade predložiti uporabu vojne policije, no, odluku o uporabi donosi komandant brigade, koji može prijedlog usvojiti ili ga odbiti. Za disciplinsko kažnjavanje u brigadi bio je nadležan komandant brigade ili komandiri. Načelnik sigurnosti u brigadi nije imao ovlasti poduzimati disciplinske mjere prema pripadnicima brigade.

Svjedok je rekao da u kritično vrijeme nije bilo vojnih sudova i postupanje vezano za kritični događaj bilo je prenijeto na civilne organe. Vojska više ništa nije radila na tom slučaju niti je od vojske traženo da eventualno još nešto dopunski učini. Svjedok poznaje Milorada Petrovića, ne zna je li protiv njega vođen kakav postupak.

Na upit Zamjenika ŽDO iz Osijeka svjedok je rekao da ga je optuženik izvijestio da je jedna osoba privedena zbog neizvršavanja radne obveze, da je došlo do „nekakve tučnjave i da je uslijed toga ta osoba preminula, da je došlo do ubojstva.“¹ Vjerojatno mu je rekao i imena osoba koje su to učinile, ali se danas ne sjeća tih imena. Svjedok nema saznanja je li netko odgovarao za zločin, je li vođen kakav postupak i na koji je način okončan postupak.

Svjedok Dušan Lončar

Rekao je da je 1995. godine bio komandant 11. slavonsko-baranjskog korpusa. Poznaje optuženika, koji je u kritično vrijeme bio načelnik sigurnosti u 35. daljskoj brigadi.

Za vrijeme svoga boravka u Vukovaru kao komandant 11. slavonsko – baranjskog korpusa nije znao za ubojstvo Antuna Kundića dana 3. svibnja 1995. godine. Za kritični događaj saznao je tek nedavno kada je sa njim razgovarao optuženikov branitelj. „Znam da je za neodazivanje na radne obveze osoba koje su bile raspoređene za rad u radim obvezama postojalo pravilo da su se te osobe prosljeđivale civilnim organima na postupanje što je učinjeno i u slučaju tog Antuna Kundića“.²

Na upit branitelja svjedok je rekao da je na razini korpusa postojala praksa održavanja „brifinga“, na kojima je bio nazočan i Dušan Grahovac, koji je svjedoku bio prvo podčinjeni. Za svaki incident ili nesretan slučaj postojala je obveza da se na brifinzima izvijesti komandanta korpusa. Ne sjeća se je li njega Dušan Grahovac izvijestio o kritičnom događaju. Pismena izvješća vezana za brigadu nisu bila arhivirana u korpusu već u brigadi. Dokumentacija o radu komande korpusa i o postupanju brigade na području Istočne Slavonije, a isto tako i dokumentacija o postupanju i djelatnosti organa sigurnosti, u najvećem dijelu je uništena. Temeljem zapovijedi svjedoka, nakon potpisivanja Erdutskog sporazuma, dokumentacija je komisijski spaljena.

Predsjednik vijeća predočio je svjedoku dio iskaza Dušana Grahovca koji je rekao da je izvijestio svjedoka o stradavanju Antuna Kundića. Svjedok je rekao da on taj događaj nije „memorisao, da ga se ne sjeća“³, ali da ne može *apriori* reći da ga Dušan Grahovac nije izvijestio i nema razloga da ne vjeruje pukovniku Dušanu Grahovcu.

Branitelj opt. Čede Jovića predložio je da se kao svjedok sasluša Stojan Alapović, da se pročitaju iskazi ranije saslušanih svjedoka, da se izvrši uvid, odnosno da se priklopi i postane sastavio dio spisa i spis br. Kri-114/95 Opštinskog suda u Vukovaru (vezano za postupanje u slučaju smrti Antuna Kundića).

¹ Zapisnik od 2. veljače 2011. godine, str. 3

² Zapisnik od 2. veljače 2011. godine, str. 4

³ Zapisnik od 2. veljače 2011. godine, str. 4

Novo ročište za glavnu raspravu zakazano je za **17. veljače 2011. godine u 9.00 sati**. Na ročište će se pismenim putem pozvati svjedok Stojan Alapović.

17. veljače 2011. godine – nastavak dokaznog postupka

Sudjenje su pratili Nikoleta Poljak i Mladen Stojanović, Centar za mir, nenasilje i ljudska prava Osijek, Đuro Ivković, Ured OESS-a u Zagrebu, članovi obitelji optuženog

Svjedočenje Stojana Alapovića

Svjedok, već ispitan 19. ožujka 2009. i 28. siječnja 2010. godine, ostao je pri svojim ranijim iskazima. Rekao je da je kritičnog dana bio dežurni te da ga je načelnik SUP-a Vukovar Dragan Đukić poslao da vidi što se dogodilo u Šajberovoj kući. U Šajberovoj kući nije zatekao zapovjednika pa ga je odlučio sačekati. Za to je vrijeme razgovarao sa ženskom osobom imenom Jagoda. Od nje je saznao da je Antun Kundić preminuo. Susreo je svoga kolegu Borisa Plavšića, a nakon što je čuo da je istražni sudac već bio ondje otišao je od Šajberove kuće.

Slijedećeg dana prisustvovao je obdukciji Kundićevog tijela. Na obdukciji su bile sutkinja Gordana Skeledžija, tužiteljica Jovanka Mihajlović, kao i neki pripadnici prijelazne policije. Obducent im je rekao da je pokojnik preminuo od infarkta.

Rekao je i da je pok. Kundić bio u čestom sukobu sa svojim zetom Radoslavom Popovićem. Dan prije nego je Kundić preminuo, ponovno se sukobio sa svojim zetom. Poznato mu je da se Popović osvećivao Kundiću tako što mu je preko Milovana Petrovića, zapovjednika intendantskog voda, „sređivao“ mobilizaciju u taj vod.

Od Predraga Radulovića doznao je da je Boško Blagojević nakon Kundićeve smrti bio smijenjen sa mjesta načelnika policije, jer su u policijskim upisnicima čak četiri puta bili evidentirani sukobi Kundića i Popovića.

Nadalje je naveo da su pripadnici intendantskog voda bili uniformirani, da je i njegov brat Milenko bio mobiliziran u intendantski vod. Poznato mu je da su pripadnici intendantskog voda dobivali novčanu naknadu.

Poznaje Ivana Horvata, Ivana Bodzu, Karola Kremerenskog, Josipa Ledenčana i Emerika Huđika. Poznato mu je da su oni bili pripadnici intendantskog voda te da su bili uniformirani. Reкао je da je sa navedenim ljudima bio u dobrim odnosima i da mu se nikada nisu žalili na loša postupanja prema njima. Ivan Bodza mu je jednom rekao da bi išao u Mađarsku, no svjedok mu je odgovorio da „nije vrijeme“. Bodza mu je kasnije rekao da je išao u Mađarsku te da je zbog toga bio pozvan u Šajberivu kuću gdje su mu „pametovali“.

Dokazni prijedlozi

Branitelj optuženog je rekao da je, s obzirom na današnji iskaz Stojana Alapovića, koji je rekao da mu je poznato da su pripadnici intendantskog voda bili uniformirani i primali naknadu te da je i njegov brat bio pripadnik intendantskog voda, te s obzirom na iskaz svjedoka stručnjaka Slavka Kita, koji je izjavio da su mobilizirane osobe, koje su uniformirane i koje imaju svoje mjesto u formaciji vojne osobe, potrebno neposredno pozvati i ispitati svjedoke Ivana Horvata, Ivana Bodzu, Karola Kremerenskog, Josipa Ledenčana i Emerika Huđika, kako bi se utvrdio njihov status u kritično vrijeme.

Sa prijedlogom za čitanje iskaza ostalih iskaza svjedoka branitelj optuženog bio je suglasan.

Zamjenik županijskog državnog odvjetnika u Osijeku izjavio je da okolnost nošenja vojnih odora i eventualne novčane naknade koju su dobivali pripadnici radnog voda ne utječe na status navedenih osoba kao civilnih osoba, s obzirom na sadržaj predmetne Konvencije, kojom je određeno da osobe koje ne sudjeluju direktno u neprijateljstvima imaju status civilnih osoba.

Rješenje

Vijeće je prihvatilo dokazne prijedloge branitelja opt. Jovića.

Glavna rasprava odgođena je za dan **23. veljače 2011. godine s početkom u 9,00 sati.**

23. veljače 2011. godine – nastavak dokaznog postupka

Sudjenje su pratili Melanija Kopic, Centar za mir, nenasilje i ljudska prava Osijek, Đuro Ivković i Jelena Borić, Ured OEES-a u Zagrebu, članovi obitelji optuženog te Generalni konzul Republike Srbije Živorad Simić

Utvrđeno je da su na raspravu pristupili svjedoci: Emerik Hudžik, Jožef Kremenerski i Josip Ledenčan.

Svjedočenje Emerika Hudžika

Svjedok je ostao kod svog ranijeg iskaza danog 25. siječnja 2010. godine. Na upit branitelja pojasnio je kako je poziv za mobilizaciju dobio usmeno, a ne pismeno, točnije po njega je došao Novak Simić. Bio je smješten, tj. spavao je u željezničkoj stanici. Za vrijeme dok je bio na radu nije imao uniformu niti je dobivao plaću. Njegov je zapovjednik bio Stevan Ristić, a glavna komanda bila je u Dalju. Rekao je kako poznaje Stojana Alapovića, ali ne i njegova brata. Na daljnje upite odgovorio je kako ne zna tko je bio Petrović niti tko je bio zapovjednik Stevi Ristiću te da ne zna gdje je bila "žuta kuća". U to vrijeme imao je 60 godina i nije imao ratni raspored. Vojnu knjižicu imao je još iz JNA.

Svjedočenje Jožefa Kremerenskoga

Svjedok je ostao kod svog ranijeg iskaza danog 25. siječnja 2010. godine. Na upit branitelja pojasnio je kako je odveden u radni vod tako što je po njega došao i odveo ga na rad Andrija Pašti koji je bio kurir u tom radnom vodu. Svjedok ne zna u čijem je sastavu bio radni vod, no zapovjednici voda, prema mišljenju svjedoka, bili su Stevo Ristić i Veso Agić. Ne zna tko je njima bio nadređen. Naveo je kako je radni vod bio smješten u "žutoj kući" koja se nalazila u blizini željezničkog kolodvora u Dalju. Nije dužio uniformu i za rad u radnom vodu nisu dobivali novčanu naknadu iako im je ista bila obećana. Svjedok nije imao vojnu knjižicu jer je bio nesposoban za vojsku. Nakon što mu je predsjednik vijeća predočio dio iskaza Stojana Alapovića iz kojeg proizlazi da su pripadnici radnog voda dobivali uniforme i plaću za rad, svjedok je rekao kako ti navodi nisu točni i ponovio da uniforme nisu imali i da za rad nisu primali plaću.

Svjedočenje Josipa Ledenčana

Svjedok je ostao kod svog ranijeg iskaza danog 25. siječnja 2010. godine. Na upit branitelja rekao je da je dobio poziv za mobilizaciju u radni vod, no da za čitavo to vrijeme nije imao uniformu niti je za rad primao plaću. U radnom vodu bio je i po 4-5 mjeseci. Za vrijeme dok su bili mobilizirani bili su smješteni u jednoj kući. U radnom vodu ih je bilo 96 i to su sve bili Mađari i Hrvati. Zapovjednici voda bili su Veselin Agić i Stevo Ristić, a njima je zapovjednik bio netko iz žute kuće. U toj žutoj kući je bilo skladište uniformi, zatim kuhinja i kamioni kojim su ih odvozili na rad. Svjedok je rekao kako poznaje Stojana Alapovića i njegovog brata. Njegov brat bio je u Dalju i zasigurno nije bio u radnom vodu, te ponovio kako su u radnom vodu bili samo Mađari i Hrvati. I Stevan Ristić i Veselin Agić bili su u civilu, jedino su preko ramena imali oficirske torbe. Svjedok je rekao kako su oni sve vodili,

zapovijedali im i naređivali pa stoga zaključuje da su im oni bili nadređeni. Svjedok nije imao vojnu knjižicu jer je bio nesposoban za vojsku. Ponovio je kako nitko od 96 pripadnika radnog voda nije zadužio uniformu i svi su bili u civilu. Nakon što mu je predsjednik vijeća predočio dio iskaza Stojana Alapovića iz kojeg proizlazi da su pripadnici radnog voda dobivali uniforme i plaću za rad te da je u tom vodu bio mobiliziran i brat Stojana Alapovića, svjedok je rekao kako ti navodi nisu točni i ponovio da nitko od njih nije imao uniformu nego su bili u svojoj civilnoj odjeći, da nitko nije za rad primao plaću, a brata Stojana Alapovića nije vidio u radnom vodu. Na naknadni upit branitelja rekao je kako je u pozivu za mobilizaciju pisalo da se javi u "žutu kuću" radi rada i mobilizacije i koliko je svjedoku poznato svi su dobivali te pozive. Nakon što mu je predsjednik vijeća predočio poziv koji prileži spisu Krz-42/07 sa lista 255, svjedok je izvršio uvid i izjavio da je takav poziv za mobilizaciju i on dobio i da je bio pisan na ćirilici.

Nakon toga branitelj optuženog naveo je, da s obzirom na sadržaje iskaza današnjih svjedoka, ne inzistira na neposrednom ispitivanju nepridošlog svjedoka Ivana Bodze, te je predložio čitanje njegova iskaza kao i iskaza ostalih svjedoka koji su saslušavani ranije tijekom postupka.

Na čitanje iskaza svjedoka Ivana Bodze i svjedoka koji su saslušani ranije tijekom postupka zamjenik ŽDO i branitelj optuženog nisu imali primjedbi.

Nakon toga, branitelj optuženog predložio je prekid glavne rasprave zbog zdravstvenih poteškoća njegovog branjenika.

Rješenje

Glavna rasprava odgođena je za dan **14. ožujka 2011. godine s početkom u 9,00 sati.**

14. ožujka 2011. – nastavak dokaznog postupka

Suđenje su pratili Mladen Stojanović, Centar za mir, nenasilje i ljudska prava Osijek, Đuro Ivković, Ured OEES-a u Zagrebu, Živorad Simić, generalni konzul Republike Srbije u Vukovaru, članovi obitelji optuženog Jovića

Izvršen je uvid u:

- presliku putne isprave na ime optuženog,
- naredbu za obdukciju leša,
- zapisnik sekcije broj 24/95,
- nalog za pretragu osobe, stana i drugih prostorija,
- zapisnik o pretrazi stana i drugih prostorija,
- potvrde o privremenom oduzimanju predmeta,
- zapisnik o pretrazi prijevoznog sredstva,
- izvješće o uhićenju i dovođenju,
- rješenja na ime Kikanović Miodraga,
- uvjerenje o načinu i okolnosti ranjavanja Kikanović Miodraga,
- zahtjev za liječenje,
- obavještenje radi pribavljanja uvjerenja o državljanstvu,
- uvjerenje o priznatom svojstvu vojnog invalida,
- rješenje o odbijanju zahtjeva za priznanje svojstva ratnog vojnog invalida,
- izjavu Komandanta 35. slavonske brigade,
- potvrdu Komande 35. slavonske brigade,
- izvješće o uhićenju i dovođenju,
- naredbu broj 1071/1 Komandanta 35. slavonske brigade od 13.12.1993.,
- naredbu broj 493/1 od 13.5.1994.,
- potvrdu Komande slavonsko-baranjskog korpusa,

- upitnik kandidata za unaprjeđenje u čin kapetana na ime Čede Jovića,
- dopis Tužilaštva za ratne zločine Republike Srbije od 8.8.2008. te priloge uz isti,
- naredbu br. 1071/1, 493-1, 10-334,
- izvještaj o prijemu-predaji dužnosti,
- službenu zabilješku od 28.5.1995.,
- Pravila službe organa bezbednosti u oružanim snagama SFRJ,
- Pravila službe vojne policije oružanih snaga SFRJ,
- smrti list na ime Milovana Petrovića,
- dopis Županijskog državnog odvjetništva Vukovar od 10. siječnja 2011.,
- dopis Općinskog suda Beli Manastir od 10. siječnja 2011.,
- dopis Općinskog državnog odvjetništva u Vukovaru od 10. siječnja 2011.,
- dopis Županijskog suda u Vukovaru od 13. siječnja 2011.,
- dopis Državnog arhiva u Osijeku od 14. siječnja 2011.,
- dopis Općinskog državnog odvjetništva u Belom Manastiru od 20. siječnja 2011.,
- dopis Višeg suda u Beogradu, Odjeljenje za ratne zločine od 19. siječnja 2011.,
- spis Krz-42/07, Kir-210/00 u kaznenom predmetu protiv NN,
- obavijest o nesretnom slučaju,
- službenu belešku,
- dopis Općinskog suda u Vukovaru,
- zapisnik o uviđaju,
- naredbu o obdukciji,
- zapisnik sekcije broj 24/95,
- spis Krz 42/07, protiv Novaka Simića, Miodraga Kikanovića i Radovana Krstinića zbog kaznenog djela iz čl. 120. st. 1. OKZRH,
- fotodokumentaciju očevida i to kuće i okućnice obitelji Šajber u Dalju kao i pomoćnih objekta uz željezničku postaju Dalj,
- poziv Lazar Mariju na vojnu obvezu u „Žutu kuću“,
- fotodokumentaciju očevida i to objekata i lokacije u kojima su bile zatočene osobe od 1993. do 1995. godine na kojim fotografijama se vidi i kuća obitelji Šajber, fotografije D-1 do D-4,
- presudu broj Krz-42/07 od 21. travnja 2008. godine kojom su zbog počinjenja kaznenih djela iz čl. 120. st. 1. OKZRH, Novak Simić, Miodrag Kikanović i Radovan Krstinić proglašeni krivima i osuđeni na zatvorsku kaznu,
- presudu VSRH br. I Kž-791/08., od 3. prosinca 2008. godine kojom je prvsotupanjska presuda protiv Novaka Simića, Miodraga Kikanovića i Radovana Krstinića preinačena u pogledu zatvorskih kazni.

Na traženje brnitelja okrivljenog **izvršen je i uvid** u službene beleške Ristić Stevana, Vučković Nenada, Simić Novaka i Krstinić Radovana s lista 8 do 12 spisa.

Izvršen je **uvid** u Izvod iz KE i PE na ime optuženog Čede Jovića.

Obrana optuženog Čede Jovića

Propisno upozoren, optuženik je izjavio da u cijelosti ostaje kod svoje ranije obrane, koju je u više navrata iznosio te da će obranu dopuniti.

Naveo je da je iz shematskog prikaza koji je sačinio svjedok stručnjak Slavko Kit vidljivo da su zapovijedanje i stručno rukovođenje dva različita pojma. Nadalje, istaknuo je kako je svjedok Kit naveo da je komandant postrojbe u praksi davao usmene ovlasti organu bezbjednosti da može neposredno izdavati zapovjedi komandiru vojne policije, no da to ničim nije bilo propisano. Optuženi Jović je istaknuo da on takva odobrenja nije imao, nije ih koristio niti je čuo da su takve ovlasti postojale.

Naveo je da nije imao niti formalnu niti faktičnu zapovjednu moć te da su rad i aktivnost voda vojne policije bile regulirane naredbom komandanta brigade.

Rekao je da se zbog čestih kontakata komandira voda vojne policije s organom bezbjednosti, a koji je bio isključivo u cilju stručnog rukovođenja ili dogovora oko izvršenja određenog zadatka, od strane osoba koje nemaju određena vojna znanja stjecao dojam da je organ bezbjednosti glavni za vojnu policiju. Navedeno je potvrdio i svjedok stručnjak.

Naveo je da je su saslušani svjedoci, koji su iskazivali o njegovim navodnim zapovjednim ovlastima nad vojnom policijom, svoje mišljenje formirali na osnovi priča po selu. No nitko od njih nije vidio niti je čuo da je on izdavao zapovijedi bilo kojem pripadniku vojne policije.

Istaknuo je da je njegova osnovna zadaća bio kontraobavještajni rad, što je uključivalo rad na otkrivanju svega što ugrožava bezbjednost brigade. Tim njegovim radom bili su obuhvaćeni svi pripadnici brigade. O svojim saznanjima obavještavao je nadležni organ bezbjednosti u korpusu, a komandanta brigade o nedopuštenim radnjama u brigadi, koji je trebao reagirati na takve situacije.

Rekao je da nije sudjelovao u mobilizaciji niti ga je na to obvezivala dužnost koju je obavljao. Formiranje brigade, svih njenih jedinica i popuna bile su u nadležnosti zapovjednika brigade, personalnog organa i Sekretarijata za narodnu obranu. Po formiranju brigade njegova (optuženikova) dužnost bila je izvršiti bezbjednosnu provjeru svih kandidata, a o njihovom prijemu odlučivali su komandant, načelnik štaba i personalni organ.

Rekao je nikad nitko nije priveden ili pritvoren po njegovom nalogu.

Informativne razgovore sa mnogim pripadnicima brigade obavljao je u skladu sa svojim ovlaštenjima.

Rekao je i kako ga se optužnicom tereti da je pokušao prikriti stradavanje Antuna Kundića nakon što je o tome obaviješten od strane vojnih policajaca te da počinitelje nije kaznio. Rekao je da je njegovo postupanje u danoj situaciji bilo u duhu pravila službe organa bezbjednosti te da su daljnje radnje obavili istražni sudac, SUP Vukovar te krim. služba vojne policije Korpusa, što je potvrdio i svjedok Grahovac, koji je rekao je koordinirao svim mjerama, nakon što ga je optuženik izvijestio o izvanrednom događaju sa smrtnom posljedicom.

Nadalje je naveo da nije imao ovlasti kazniti počinitelje. Njegova dužnost bila je prijaviti počinitelje i predložiti komandantu brigade mjere za jačanjem bezbjednosti u brigadi, što je i učinio. Kazniti počinitelje mogao je jedino komandant brigade.

Rekao je da ga se optužnicom tereti i da je nepoduzimanjem mjera iz svoje nadležnosti propustio kazniti vojne policajce zbog njihovog protupravnog postupanja prema civilnim osobama hrvatske i mađarske nacionalnosti, no da se ne predočava niti jedan materijalni dokaz iz kojeg prizlazi njegova ovlast za kažnjavanjem.

Rekao je da je o svim kršenjima ovlasti vojnih policajaca i drugih osoba u okviru brigade redovito izvještavao komandanta brigade Stojana Pralicu i nadređenog oficira bezbjednosti u Korpusu pukovnika Grahovca, te da drugih ovlasti nije imao.

Istaknuo je da se strogo pridržavao svojih ovlaštenja i da je zbog toga nakon rata slobodno putovao, obilazio svoje roditelje, jer je znao da nije prekršio niti jedno ovlaštenje niti je narušio ičiji integritet. Svakog čovjeka mirne savjesti može pogledati u lice.

Nakon što je **predsjednik Vijeća predočio raniju okrivljenikovu obranu**, okrivljenik je izjavio da je to njegova obrana, no da je pred istražnim sucem pogriješio kada je rekao da u brigadi nije postojao vod vojne policije. Naime, rekao je, u brigadi je formalno postojao vod vojne policije, no samo je

jedno odjeljenje bilo aktivno. Ostala dva odjeljenja bila su u mirovanju i popunjavala su se mobilizacijom.

Na upite branitelja okrivljenik je odgovorio da je zapovjedi u brigadi izdavao komandant brigade i da su se izdavale u pisanom obliku. Postojala je i mogućnost izdavanja usmenih zapovjedi u hitnim slučajevima, no takvu je zapovijed morala kasnije pratiti pisana zapovijed.

Rekao je da su u vojnički pritvor, koji se nalazio u Šajberovoj kući, bili smješteni pripadnici vojske kojima je bila izrečena disciplinska mjera vojničkog pritvora. Vojnički pritvor izricali su komandiri voda, čete, komandant bataljona, komandiri pozadinskih službi i komandant brigade. Vojna policija nije bila ovlaštena postupati prema civilima.

Rekao je i da je zapovjednik brigabe Stojan Pralica smijenjen s mjesta zapovjednika brigade u lipnju 1995. godine. Kratko ga je zamijenio major Rudan, a u srpnju je iz Leskovca na to mjesto došao pukovnik Nikola Petrović.

Rekao je da je njegov zadatak u odnosu na vojnu policiju, kao oficira bezbjednosti, bilo rukovođenje u stručnom smislu, što bi podrazumjevalo, primjerice, ukazivanje na način kako pripadnici vojne policije trebaju obaviti određeni zadatak. Stručno rukovođenje obavljalo se usmeno. Ta je funkcija u stvarnosti bila savjetodavne prirode.

Kod zapovjedi komandanta brigade imao je također savjetodavnu ulogu. Njegov prijedlog naredbe komandant je mogao prihvatiti, ali nije to morao. On (optuženik) o svome je radu, pa tako i prijedlozima koje je davao vojnoj policiji ili komandantu brigade, pismeno izvještavao svog pretpostavljenog oficira bezbjednosti.

Dokazni prijedlozi

Branitelj optuženog predložio je da se pozove i dopunski ispita svjedok Slavko Kit, na okolnost dužnosti koju je obnašao. Branitelj je rekao da je to potrebno utvrditi, kako bi se utvrdilo radi li se zaista o kompetentnoj osobi u pogledu okolnosti o kojoj je svjedočio, ali i kako bi se razjasnile određene kontradikcije u svjedočenju ovoga svjedoka, koje su odnose na činjenice ključne u ovome postupku. Naime, svjedok Kit tvrdio je da organ bezbjednosti nije mogao izdavati zapovjedi vojnoj policiji, no kasnije je rekao da je praksa ipak bila takva da su izdavane usmene naredbe, ne navodeći je li to bila praksa samo u nekim postrojbama ili je to bila opća praksa.

Alternativno, ukoliko sud ne prihvati navedeni dokazni prijedlog, branitelj okrivljenog predložio je saslušanje kao svjedoka umirovljenog generala Imre Agotića, koji je, prema tvrdnjama branitelja optuženog, zasigurno kompetentan svjedočiti na navedene okolnosti, jer je radio na poslovima organa bezbjednosti od brigade pa naviše.

Zamjenik ŽDO u Osijeku protivio se dokaznim prijedlozima branitelja optuženog. Istaknuo je da je svjedok Slavk Kit stručan, da obrana na iskaz toga svjedoka nije imala primjedbi te da se i sam optuženik u dijelu svoje današnje obrane pozivao na svjedočenje ovoga svjedoka, u onim djelovima koji mu idu u prilog.

Rješenje Vijeća

Vijeće je **odbilo** dokazni prijedlog branitelja optuženog za dopunskim ispitivanjem svjedoka Slavka Kita i dokazni prijedlog branitelja optuženog za ispitivanjem kao svjedoka Imre Agotića kao nevažne.

Izmjena optužnice

Zamjenik ŽDO-a u Osijeku djelomično je izmijenio optužnicu broj K-DO-52/08 od 31. ožujka 2009. tako da se u činjeničnom opisu djela u sedmom redu odozgo ispred riječi „zapovjednik“ stavlja riječ „stvarni“, te u četvrtom redu odozdo ispred riječi „radnog“ stavlja riječ „tzv.“

U ostalom dijelu optužnica je ostala neizmijenjena.

Nakon toga predsjednik Vijeća objavio je da je **dokazni postupak završen**.

Završni govori stranaka

Zamjenik ŽDO smatra da je tijekom dokaznog postupka nedvojbeno utvrđeno da je opt. Jović počinio kazneno djelo kako ga se tereti na današnjoj glavnoj raspravi izmijenjenom optužnicom.

Rekao je da je u postupku bilo nesporno da je Dalj okupiran od strane JNA i paravojskih postrojbi lokalnog srpskog stanovništva, da je većina hrvatskog i mađarskog stanovništva protjerano, da su preostali Hrvati i Mađari zastrašivani i zlostavljani kako bi se taj prostor očistio od nesrpskog stanovništva, da je nesrpsko stanovništvo prisiljavano na radove, iako je prisilni rad zabranjen Ženevskim konvencijama, te da su u tu svrhu formirani prividni radni vodovi, iako se zapravo radilo o prisilnom radu za Hrvate i Mađare.

Sporno je bilo jesu li radni vodovi vojne formacije te je li optuženi Čedo Jović bio nadređen vojnoj policiji.

Istaknuo je da radni vodovi nisu vojne formacije, da su Hrvati i Mađari bili civilne osobe, nenaoružane i neuniformirane, što proizlazi iz odredbi Ženevske konvencije koja propisuje da je civilna osoba svaka osoba koja ne sudjeluje s oružjem u rukama u neprijateljskim djelovanjima.

Nadalje je istaknuo da je nesporno da je optuženik bio organ bezbjednosti u 35. slavonskoj brigadi, no da je imao i stvarnu zapovjednu moć nad vojnom policijom, što su svojim iskazima potvrdili pripadnici vojne policije. Naveo je iskaz svjedoka Predraga Bojanića, koji je tvrdio da je razgovarao sa opt. Jovićem prilikom pristupanja vojnoj policiji u Dalju, iskaz svjedoka Željka Čokaša, koji je, nakon uhićenja pri bijegu iz Baranje, ispitivan od strane optuženika, i iskaz svjedoka Ivana Bodze, kojeg je, nakon što je maltretiran u pritvoru, ispitivao optuženik, pri čemu mu je postavljao ista pitanja kao i ranije vojni policajci, iz čega je ovaj svjedok zaključio da je Čedo Jović povezan sa vojnom policijom. Istaknuo je iskaz svjedoka Save Kljaića, koji je boravio u istoj prostoriji sa Čedom Jovićem, i koji je tvrdio da je Jović svakodnevno izdavao zapovijedi Novaku Simiću, zapovjedniku voda vojne policije.

Smatra da je dokazano da je optuženik imao stvarnu zapovjednu ulogu prema vojnim policajcima te da nije ispunio svoje garantne obveze koje ima prema sebi podčinjenim pripadnicima vojne policije.

Rekao je izravni počinitelji nisu snosili nikavne posljedice, niti u vojnom niti u kaznenom smislu, te da je u tome ulogu imao i opt. Jović. Pri tome je spomenuo iskaz svjedoka Grahovca, koji je rekao da ga je optuženik izvijestio da je „netko smrtno stradao“ te da takvo izvještavanje nije u potpunosti odgovaralo istini.

Da opt. Jović u inkriminiranom slučaju nije poduzeo sve što je trebao govori i slučaj silovanja jedne mještanke Dalja, pri čemu je optuženik poduzeo sve predistražne radnje i prijavio počinitelja, što je izostalo u slučajevima zlostavljanja pripadnika radnog voda.

Predložio je sudu da ga proglasi krivim i osudi po zakonu uz uvažavanje svih okolnosti značajnih za odmjerenje kazneno pravne sankcije. Predložio je i izricanje sigurnosne mjere protjerivanja strance

iz zemlje te da se u odnosu na okrivljenog pritvor produži budući i dalje egzistiraju pritvorski razlozi zbog kojih je pritvor više puta produživan.

Branitelj okrivljenog Jovića rekao je kako smatra da izvedeni dokazi upućuju na zaključak da optuženik nije imao svojstvo zapovjednika vojne policije te da to potvrđuju ispitani svjedoci Grahovac i Kit.

Također smatra da je optuženik imao samo svojstvo načelnika bezbjednosti, da je vodom vojne policije zapovijedao Simić, da je njemu nadređeni bio Stojan Pralica te da to potvrđuju svjedoci Kikanović i Krstinić.

Naveo je da svjedok Kit, iako obrana osporava njegovu kompetentnost jer u svojoj praksi nije bio u statusu u kakvom je bio optuženik, navodi da načelnik bezbjednosti nije imao ovlasti za zapovjedanjem vojnom policijom. Ovaj se svjedok poziva i na drugo iskustvo (o usmenom zapovjedanju) no taj dio iskaza nije potkrijepljen bilo kakvim konkretnim navodima.

Rekao je da je njegov branjenik poduzeo sve što je bio dužan, što svojim iskazom potkrepljuje i svjedok Dušan Grahovac, ali i materijalni dokazi iz Kio spisa u koje izvršen uvid – obavljen je očevid, obdukcija, policija je obavila obavijesne razgovore sa pet osoba te je u konačnici i policija izvijestila tužilaštvo o događaju. Svjedok Grahovac izjavio je da ga je optuženik izvijestio o događaju, da je očigledno da su po postupanju optuženog na mjesto događaja izašli i civilni i vojni organi te da je sve uručeno civilnim organima jer nije postojao vojni sud. Za nepostupanje tužiteljstva optuženik ne može biti odgovoran.

Branitelj optuženog nadalje je istaknuo da je iz iskaza svjedoka Slavka Kita jasno vidljivo da optuženik, kao načelnik bezbjednosti, nije mogao disciplinski kažnjavati počinitelje protupravnih postupanja, pa niti u tom pravcu ne može biti odgovoran.

Istaknuo je i da su pripadnici radnih vodova primali mobilizacijske pozive te da su imali svoje formacijsko mjesto u brigadi. Pokojni Antun Kundić, također mobiliziran, kritičnog je dana bježao, zbog čega je uhićen i zbog čega mu je zapovjednik intendantske jedinice izrekao mjeru pritvora. Potom je odvezen u vojnički pritvor u Šajberovu kuću. Iz tog je vidljivo da nije imao status civilne, nego vojne osobe.

Rekao je da je optuženik doista obavljao razgovore sa osobama koje su ulazile u postrojbu, no radilo se o optuženikovom kontraobavještajnom radu.

Smatra kako optuženik nije imao niti formalnu niti stvarnu zapovjednu vlast nad vojnom policijom te da nije dokazano da je počinio kazneno djelo koje mu je stavljeno na teret.

Predložio je donošenje oslobađajuće presude.

Ukoliko sud optuženika ipak proglasi krivim, predložio je izricanje kazne ispod donje granice propisane za predmetno kazneno djelo. Rekao je kako na strani optuženika postoje brojne olakotne okolnosti, koje se mogu vrednovati posebno olakotnima, poput doprinosa okrivljenika da slučaj bude procesuiran prijavljivanjem djela. Daljnje olakotne okolnosti koje sud treba vrednovati su optuženikov obiteljski status (otac dvoje djece, od kojih je jedno maloljetno), da nije nikada kažnjavan, da osobno ni prema kome nije nečovječno postupao, da se vrlo korektno ponašao tijekom cijeloga postupka i u pritvoru. Naveo je da vijeće treba imati u vidu i sudsku praksu sudova u Požegi i Karlovcu u podgledu zapovjedne odgovornosti te činjenicu da su neposredni počinitelji kažnjeni i da se nalaze na odsluženju kazne.

Smatra da je vrijeme koje je okrivljenik do sada proveo u pritvoru (oko 2 godine i 8 mjeseci) dovoljna kazna za optuženog.

Predložio je i ukidanje pritvora prema optuženiku.

Optuženi Čedo Jović pridružio se završnom govoru svoga branitelja. Još jednom je ponovio da se ne osjeća krivim i da je poduzeo sve mjere u okviru svojih ovlasti kako bi se kaznili počinitelji.

Glavna rasprava je završena.

Presuda će biti objavljena 15. ožujka 2011. u 12,00 sati.

15. ožujka 2011. godine – objava presude

Vijeće za ratne zločine Županijskog suda u Osijeku proglasilo je optuženog Čedu Jovića **krivim** za kazneno djelo kako ga se tereti optužnicom. Izrečena mu je kazna zatvora u trajanju od **pet godina**.

Pritvor prema optuženiku je **produljen**.

Prema optuženiku primjenjena je **sigurnosna mjera protjerivanja stranca iz zemlje**.

Optuženik je **oslobođen** snošenja **troškova kaznenog postupka**.